

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRAS ==

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat, número 6, Barcelona

— VENTA: 25 exemplars, 1 pesseta; Un número, 2 quartos. — Surt a llum los divendres ab tota regularitat. — SUSCRIPCIÓ: Espanya, 3 rals trimestre; Extranjer, 15. —

VUYTS Y NOUS

Hi ha un díxto que diu que qui no té feyna al gat pentina, lo qual vol dir que 'ls desocupats sempre barrinan quina 'n poden ter pera passar millor lo rato.

Y com ara estém en circunstancias políticas excepcionals, res mes á propòsit que pentinar al gat ab notícias de sensació, es á dir, fets polítics.

Per aixó serà sens dubte que corren unas notícias que fan esgarriar de tan recargoladas, y nosaltres, també pera fer passar lo rato al llegidor, aném á contarli algunas de las notícias que s' están passejant á cau d' orella.

Vostés mateixos dirán si se 'n poden ó no se 'n poden fer cas, perquè nosaltres no 'ns embolicarem pas ab perillosos comentaris. Comensem la tasca.

Se conta que al morir D. Alfons, sa muller no estava pas per brochs de cambis de ministeri, perquè ella sols tenia confiança ab en Cánovas, com á bon reaccionari, y may ab en Sagasta, que encara que de boquilla, comet lo peccat de dirse liberal.

Pero sembla que en Cánovas, —continda 'l quiento,—estava molt convenut de que 'l fusionistas ja no eran capassos de la heroicitat de passar una setmana mes dejunant del poder, després de la mort del rey, y aixís fou que 'l gran home dels conservadors induí á la reina viuda á que cridés als liberals al poder, si no volia que n' hi fessin una com un covet.

També 's conta de si ó no digué donya Cristina que preferia tornarsen á sa terra ab sas fillas y que la deixessin en pau, á lo qual li contestaren que per aixó tenia de ferho igual que Amadeo, ananssen renunciant á tots los drets á la corona d' Espanya per ella y per tots sos fills y successors.

Y també contan que estava algo disposada á ferho, pero que li trogueren del cap semblant resolució per las moltes ambicions que dintre la mateixa familia de D. Alfons despertarian las ganas de regnar sobre 'ls espanyols, y que 's donarian uns espectacles no gens edificants que descreditarian del tot la monarquia y farien avergonyar á sos parciais, que ja no 'ls quedaria mes remey que obter entre fersse carlins ó republicans.

També seguixen los quientos dibent que certa dama s' ha quedat de pedra al veure que en Sagasta acceptava la legalitat dels conservadors ab la nova reina gobernadora, creyent alguns que tenia compromisos contrets ab la

citada sempre, resultant ara una amagada d' ou com un temple, segons diuen.

Y per si encara ab tot aixó no n' hi ha prou, se conta que la reina Isabel y la Isabel infanta, pensan deixar Espanya pera desde l' estranjer dedicarse ab mes comoditat á certs projectes de ferros felissos, á quals projectes també 's conta que no son agens alguns generals moderats.

Resultats de totas aquestas novelescas filosofias:

Que 's conta y 's diu y 's la corre, —per supost que pe 'ls aficionats á pentinar lo gat,— que dintre 'l camp monárquich constitucional hi ha marejada fonda, que no tardará á sortir á la superfcie, y que tals fets inevitablment se desarrollarán, que avans d' un any tenen de venir, per sos passos contats, aconteixements molt notables y radicals, que tornarán las cosas al estat en que 's trobavan l' any 73, y que carlins y republicans se disputarán llavors ab las armas á la mà qui te de quedarse definitivament ab lo timó de la nau del Estat.

Ara 'l llegidor ne pendrà de tot aixó lo que bonament ne vulga, que nosaltres no habém fet mes que reproduhir alguns vuyts y nous y cartas que no lligan.

LO GENERAL SERRANO

Vint horas després que D. Alfons, moria lo general Serrano.

Com es ja costum en homes que han figurat molt en política, aquestos dias han vingut plens molts periòdichs d' encens en favor del vencedor d' Alcolea, y sobresortint en aquesta tasca los periòdichs liberals monárquichs y fins alguns de republicans.

No serém pas nosaltres dels que nequin la trascendencia política que tingué pera Espanya lo resultat de la batalla d' Alcolea; pero no 'ns cega un acte sol de la vida d' un home pera donar carta de naturalesa de liberal á qui no tinga tota una historia que 'l fassi digne de tal nom.

Y si busquem antecedents del general Serrano, de fíco 'n trobarem mes que prou pera regatejarli lo títich de liberal de tota sa vida.

Comensem á trobarlo com á militar l' any 1831, perseguint l' expedició del general Torrijos y ajudant á que fos agafat y fusellat á Málaga aquest liberal.

L' any 43, essent ja mariscal de camp, acceptá 'l càrrech de la Junta Suprema de Barcelona pera constituir á Madrid una Junta Central ab

representants de totas las provincias. De com en Serrano cumplí tan sagrat encàrrech n' es testimoni la célebre sublevació de la Camanica, pe 'l poble barceloní.

L' any 1856, essent tinent general y habent-se dit defensor d' Espartero, ametrallava las Cortes Constituyentes y las barricadas abont los progresistas se batían per Espartero.

Lo 22 de Juny de 1866, célebre ja en la historia de la Revolució de Setembre, lo capitá general Serrano entrava dels primers en lo quartel de Sant Gil pera sofocar en sanch lo moviment revolucionari portat á terme pe 'l general Pierrad ab sols un regiment d' artilleria y 'l poble de Madrid.

Poch després de dos anys, lo general Serrano enderrocava demunt del pont d' Alcolea alló mateix que havia salvat de la caygada en lo quartel de Sant Gil.

Quan la vinguda de la República, en Serrano també fou dels que acceptaren platónicament aquesta forma de govern... pera enderrotarla poch mes després ajudant y recullint los fruits de la traició del 3 de Janer, en la que passá á la categoria d' heroe un adorador dels vapors de la cervesa.

Y per si tot plegat aixó no fos prou, recordemms del general Serrano de l' any 1844, anomenat lo general mico per una real mossa que 'l distingí ab las primicias de sos amors, y que arrullat aquest liberal pe 'ls brassos de la moderna Cleopatra, sentia lo mes criminal indiferentisme per sos amichs y correligionaris que eran condemnats á mort, á presiri ó á destierro per la mes desenrenada reacció que exercian los moderats ab molt goig de la real mossa que concedia llimitats favors al primer de sos numerosos... apassionats.

Ab tal historia, donchs, no es fácil recordar al general Serrano com á liberal. En Prim tingué lo 43 de Reus y Matará com las vergonyas mes grossas de sa vida liberal, pero no torná després á fer traició á sas ideas. En Serrano no 's pot saber qué hauria fet si 'ls unionistas no haguessin sigut lliensats del poder poch avans del 68. Es probable, es segur, que may hauria pensat en Revolucion, per mes que la de Setembre aná molt mes lluny de lo qu' ell s' havia proposat.

Per aixó avuy que 'l ventijol de la adulación refressa la tomba del capdrl d' Alcolea, únich gran servey del héroe prestat á la Llibertat, es bo recordar, en lleugers gorgots la historia de sa vida pública, pera fer nos carrech de que en tal persona, respecte á lliberalisme, no es or tot lo que lli.

Pera alabar al nou ministeri, diuen los ministerials que quan ells pujen la *bolsa* també puja.
Y, vetaquí que si es veritat l'aforisme que diu que «quan la *bolsa* puja la llibertat baixa», ja tenim tallat lo patró del lliberalisme dels nous governants.

Entre 'ls conservadors ha sortit un' altra *discrepancia*, ab la circumstancia agravant de ser ara lo discrepador lo mateix Romero Robledo.
Sembla que 'l capità general dels huiars de Antequera opina que no debia deixar-se 'l poder de cap de las maneras, y que posa a n' en Cánovas com un drap brut per haberse prestat a fer pas als sagastins.
No 'ls ne falta d' altra ara als conservadors: pocs, sens menjar del tros, y encara mal avinguts.
A veure si ells mateixos acaban per lliurar-nos de la seva propia plaga.
Fora lo únic bo que haurian fet en tota sa vida.

Se diu que en Sagasta, com a cosa extraordinaria, promet que las próximas eleccions se faran ab tota llibertat, y surti lo que vulga.
Duas cosas me fan gracia: lo de la «cosa extraordinaria» y allò de «surti lo que vulga».
De modo que ja ells mateixos confessan que may s' han fet las eleccions ab llibertat, y que sempre han sortit elegits los diputats que 'l govern ha volgut.
Això ja fa temps que ho sabiam, pero es bo que s' confessi desde 'l ministeri.
Per altra part, los miracles que en materia de llibertat juga fer en Sagasta, ja 'ns los pot plantar al castell.
Fa massa temps que s' ha donat a concixe tal com es.

Se deya si en Ruiz Zorrilla s' havia dirigit a la frontera d' Espanya.
Ab tal motiu s' ha apuntalat 'l edifici monàrquic ab declaracions del estat de siti.
En Carles del As d' oros pensa publicar un manifest.
Voldrà parlar-nos de las pantorrillas d' alguna baronesa de contrabando?
Com aquesta es la única ciencia en que s' hi troba fort...

L' actitut d' en Lopez Dominguez dona molt que pensar als monàrquics del terró.
Troban tan estrany que no haja volgut acceptar un ministeri...
Y com creuen que ell ho fa pera guanyarhi prompte...
Això es lo que 'ls encaparra.

En todas las ceremonias de la mort del rey no s' hi ha acostat per res son pare en Francisco de Asis.
Com ja hi havia sa mare Isabel...
Un dels primers actes de trascendencia del govern fusionista, se diu que será fer capítol general a n' en Lopez Dominguez.
Ja s' enculla la màquina, que s' tenen d' untar las rodass.

En los mateixos moments que moria D. Alfonso era agarrat en un patibol d' Alcalá un sentencià a mort a qui s' havia negat l' indult.
Coincidencias.
Per la mort del rey va disposarse que tots los teatros d' Espanya estessen tancats cinch dias.
Los empresarios dels de Barcelona varen reunirse y demanaren permis per treballar lo diumenje, prometent pagar setmanada sensera a torhom, pero 'l governa no va accedir a tal petició.
Y tots la gent que viu del teatre tingué que passar cinch dias sense jornal y las empresas ab lo consegüent perjudici.
Un comediant que la *balla* molt magre (com casti tota ella), vaig sentir que esclama va ab tal motiu:
—Es tan bona per nosaltres la monarquia, que fins morintse 'l rey té de fernes la santissima.

ANUNCIOS

Se fan, vende y componen a ofida Constitucionel: Fuqorra, 8, principal, carrer de las Ambiciones.

Fábrica de salvar Animas que tinga forma peccati: dirigirse a las iglesias o a las tertulas clericales.

Senyor rector de Cornellà: Si los caps de seguir un consell nostre li diriam que cambies son ajudant, puig lo capella borni y sort que actualment li fa las feynas menors, té moltas faltas sense las de las naturalesas.

Sab quina n' feu lo diumenje passat? Donchs escolti.
Estava remullant lo capisó d' una criatura qu' entrava al gremi de Cristo, quan va adonar-se de que un de la comitiva estava assegut d' esquena al altar major, precisament pera mirar-se la certimonia de cara.
Se n' adona l' ajudant de referencias de la posició del devor, y espurnejantli l' única finestra que té oberta a la fatxada, se posa a cridar: —Giris de cara a Nostre Senyor y Maria Santissima, que això d' estarshi de cul fa home de molt poca educació; ¡ahont s' es vist! y si no vol posarsshi, vagi al carrer.
L' aludit tan bruscament replicà que tan decent era estarshi d' un modo com d' un altre mentres se guardes lo degut respecte, pero com lo reverent rapliqués ab grans crits y esbalot, prengué 'l cami de la porta pera evitar trastorns.

Ara be, sense la prudencia del feligrés, que hauria passat en aqueil temple de Deu?
Es fácil endevinarho: una funció de desagravio... ab castanyas y bolets.
Ja veu donchs, senyor rector, per lo que ara està passant, que li convé un ajudant que gastí mes bon humor.

Del miracle de Sant Agustí ja no n' quedan mes que las garrofas que han corregut.
Y que ara s' van empassant, ab grans cops de coll, los piadosos devots de la verje que plorava.

Se diu que va a establir la gimnástica en varios convents de monjas.
¡Bravísim!

¡Quinas planxas pectorals que podran fer sota las dorsals d' algun reverent!

Y encara, per mes adelante, tindrian de fer-se monjas de caballeria.
Atxá, quan los carlins se sublevin, podrián declararlas *plaxas montadas*.
Y montarlas a la seva conveniencia.

Per un carrer del Clot passavan bromejant dos ó tres joves, quan un d' ells, entre la broma, donà 'l crit de coup.
Un capella que corregut la guerra passada, y que n' aquell moment estava representant a son Deu donant a besar la ma a algunas noyas, se doblegá 'l manteu en lo bras esquer; y en aquesta posició de cabecilla, digué als citats joves:
«Se 'ls ofereix alguna cosa? Es que si se 'ls ofereix algo, ja poden dir.»
Aquells joves, mes prudents que un *ministre de Deu*, passaren sens contornar.
Be s' coneix que 'l ciut reverent está ja a punt pera tornar a derramar sanch humana.

Lo mateix capella ex-cabecilla, passava lo disapte passat per la plassa del poble de Sant Martí, ahont está instalada la Casa Consistorial, y al veure a un noy d' uns deu a dotze anys qu' estava mirant las caricaturas de *La Esquella de la Torratxa*, li arrencá dit periódich de las mans fentshi cent bossins. Lo noy se que-

dá parat mirantse al enmascarat com marxava tranquilment, y un municipal, que 's trobava a la porta de l' arcaldia, se quedá tot ribent mirantse a tots dos.
No hi ha carreró dels gossos al Clot pera recullir aquestas reverencias perillosas a las seguretats dels transeunts?

Un germanet de Tarragona dels que ensenyen cosas lletjas als noys y van vestits com las donas, va clavar una gran cosa a un deixeble seu, per haberse atrevit a tirar un cohet al carrer.
Lo bon home tenia rahó.
Aquest entreceriments ab pólvora tocan de dret als ensotnats.

Una majordona jubilada de Vilanova y Geltrú feva 'l seu negociet comprant gallinas procedents de robos.
Pero 'l diable ha estirat la manta, y 's robos s' han descubert.
Y ha valgut a la devota la ex-majordomia pera no anar a parar a la cagamenja.
Aquesta gent son com los gats: sempre cauhen de posta.

A Ribas, prop de Vilanova, s' ha cantat un Tedyo extraordinari, posant sis renglas de cadiras al carrer per no cabre dins del corral sagrat, y habilitant las golfes per la colocació del remat que no cabia a baix.
Ribas es lo poble d' aquells entorns que ha donat sempre mes gent a la facció.
Vetaquí donchs tenia funció extraordinaria.
Deuen prevenir als feligrés pera tornar a la montanya.

La iglesia de Yuncle ha sigut robada.
Bueno.
Ja que 'ls carlins se preparan, be necessitan quartos.

De Valencia s' ha escapat una noya de casa de sos pares, anant a parar a fer de la vida... en un convent.
Consequencias dels consells espirituals rebuts en la gabra dels pecats.

A Jadraque han robat als sants de la iglesia fins las postanyas.
Lo sagristà tranquil.
Y 'ls carlins trobant recursos pera comprar armas.

En cosa d' un any s' han robat a Espanya mes de trescentas iglesias.
Es no res aixó tenint en compte 'ls quartos que nra necessitan los carlins pera tornar a encendre la guerra civil.

XARADA

He arribat sens qüestora,
primera;
es una ventura bona,
segunda;
y molt musical es,
la tres.

Y per si 'l lector no hagués la xarada encertat,
nom de dona es, poch usat,
la primera, dos y tres.

B. VALLSERRERA

CONVERSA

—Escolta, Nofre; es veritat que la Carolina Poissaguera ha fugit ab lo seu promés.
—Si, perquè tenien por de que algun alemany volgués robarla.

—Y ahont han marxat?
—Tu mateix has dit lo nom del seu promés y la ciutat ahont son.

J. STARANNA

SOLUCIONS

A LAS CADERAS DEL NÚMERO PASAT

ANAGRAMA: — Firs, Rife, Endevinala: — Lo Raspall.

LA NOVA SITUACIÓ

Posicions d'un mérit gran
per situacions apuradas.
¿Molt aixis se aguantarán?
Ja sentirem las trompadas
que al caure 's repartirán.